

Voor de Milieukrant oktober 2002.

“Trek de groene grens.....” : in je eigen (achter)tuin!

Met de landelijke campagne “Trek de groene grens” probeert Milieudefensie een duidelijke grens te stellen aan de voortschrijdende bebouwing van steden en dorpen en een halt toe te roepen aan het bouwen van kantoren en bedrijven in het landelijke gebied langs spoorwegen en snelwegen. Dit in het kader van de Vijfde Nota “Ruimtelijke ordening”, die wegens het aftreden van het kabinet Kok helaas niet in de tweede Kamer kon worden behandeld. Er was een duidelijke meerderheid in het Parlement voor die nota. Kortom, het betekent dat provincies en gemeentes nog meer moeten zorg dragen voor behoud van de open en groene ruimte in ons land: broodnodig voor recreatie en rust voor de mens en leefruimte voor de dierenwereld. Voor onze directe omgeving is dat: het pleidooi voor “Heel de Heuvelrug als Nationaal Landschap”, waar Patric Greeven verder op in gaat in deze krant.

Dat is de macrowereld. Het vaststellen van de “rode en groene contouren” door de politiek. Maar, wat kunnen wij als kleine of grote tuinbezitters doen aan het in stand houden van een duurzame leefruimte voor mens en dier?

Hoe is het gesteld met onze eigen “kleine wereld “: onze tuin, de straat, de buurt In Nederland bezitten zo 5 miljoen huishoudens een eigen tuin, ter grootte van ongeveer 70.000 ha! En dat is heel wat: een larding tussen het vele rood. Als we naar Zeist kijken, stad in het groen, lijkt het er op het eerste gezicht allemaal nog erg groen. Veel mensen hebben hier een eigen tuin, groot of klein, “een postzegel” soms. Er zijn hier en daar flatbewoners, die van hun balkon een hangende tuin maken, een lust voor het oog.

Maar als we goed gaan kijken zien we dat er bijna geruisloos veel groen verdwijnt. Mensen gaan hun huis vergroten: een serre, garage, schuurtje, platje, schutting, mede door toedoen van de gemeente die steeds meer openbaar groen verkoopt aan particulieren. Er is geen garantie dat het groen daar behouden blijft. Mensen vragen kapvergunning, er komt een tweede of derde auto, die wegens plaatsgebrek in de goot van de straat wordt geparkeerd. Overdag rijden in de file, en s’avonds parkeren in de file: een troosteloos blikveld!

De strakke monocultuur van gras in gazons wordt steeds meer ingeruild voor de nieuwe trend van betegeling van tuinen: steentjes in alle soorten, grind of steenslag in allerlei kleuren, met hier en daar een aangeharkt bloemperkje en/of een grote bloempot. De tuincentra spelen daar handig op in. Bomen (catalpa’s of bol-acacia’s) in een bloempot! Hoe verzinnen ze het? En in de voormalige groene voortuin staan zelfs een of meerdere mooie auto’s te pronken.

Is dat een ontwikkeling die we echt willen? Ik zou ervoor willen pleiten, om hier een groene grens te stellen aan deze onzalige ontwikkeling van verstening van onze tuinen, en de “verblikking” van de straten. Geef de natuur een kans! Hier hebben we wel zelf invloed op en kunnen we niet de schuld geven aan de grote politiek en de projectontwikkelaars die maar doorgaan met steeds meer bouwen in het buitengebied.

We kunnen zelf onze tuinen groen houden als we daarvoor kiezen, natuurvriendelijk dus. Allereerst geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruiken voor een stak gazon, om mossen en slakken bijvoorbeeld te voorkomen. Trouwens wat is onkruid? Dat is ook een mode verschijnsel.

Geef de natuur een kans. In een ietwat “rommelige tuin”voelen allerlei dieren zich ook meer thuis: insecten, vogels, padden, kikkers, slakken, egels, vlinders.

Voorbeelden: een vijvertje, zelfs ter grootte van een zitbad, met waterplanten, voor het overwinteren van amfibieën, natuurvriendelijke tuinafscheidingen, bijv. een beukenhaag (van de “haagbeuk”, die veel takjes vormt ook van anderen), houtwalletjes (van gewoon snoeihout uit eigen tuin) voor beschutting aan padden, egels, insecten; niet meteen overal blad opruimen: schuilplaats van insecten, wormen en dus indirect voer voor egels en vogels: “de

vetbolletjes uit de winkel” liggen als het ware voor de vogels in je eigen tuin voor het oppikken-; planten van bomen voor nestgelegenheid en beshoudende struiken (voer voor vogels); nestkastjes; het zelf composteren van tuin- en groentenafval (een Vam compostbak past in elke tuin); zo min mogelijk tuinverlichting (liefst geen electriciteit) en dan zeker niet s’ nachts aanlaten, vanwege het verstoren van het dierenleven.

De gemeente heeft al milieuvriendelijke akties gevoerd (bijv. aktie regenton). Een andere aktie zou kunnen zijn: het stoppen van verkoop van openbaar groen aan particuliere tuinbezitters, om zo te voorkomen dat nog meer groen verdwijnt door “verstening en verschutting”. Inmiddels heb ik begrepen uit het bestemmingsplan Zeist-West, dat het college openbaar groen wil blijven verkopen. Jammer, een gemiste kans dus om nog te behouden van wat er nog aan openbaar groen over is in de wijken.

Ik zou de campagne van Milieudefensie een plaatselijke component willen geven: “ Trek de groene grensin je eigen(achter)tuin!” Dit is een aktie waar mensen die de mensen zelf kunnen bepalen. En je bent niet afhankelijk van de politieke beslissingen, die veelal buiten je omgaan. En je kunt niet de schuld geven aan de politiek. Hier sta je zelf. Hier kun je zelf iets doen aan de duurzaamheid van ons milieu, hoe kleinschalig het ook blijft.

Hopelijk zullen veel mensen zich meer bewust gaan worden van de hun omringende natuur, zo dichtbij. Als je al die tuinen bij elkaar optelt:...een mooie en duurzame leefruimte voor mens en dier!

Anton Mouwen
Brugakker 50-16